

REKABET BÜLTENİ

Ekim 2016

**Dış İlişkiler, Eğitim ve Rekabet
Savunuculuğu Dairesi**

Bu Sayıya Katkıda Bulunanlar

Mehmet ÖZDEN
Osman Tan ÇATALCALI
Tuğçe KOYUNCU
Dr. Mehmet ÖZKUL
Ömer Faruk ÇELİK
Bilge TANRISEVEN

İletişim

bulten@rekabet.gov.tr
Rekabet Kurumu
2016 - Ankara

GİRİŞ _____	1
SEÇİLMİŞ GEREKÇELİ KARARLAR _____	2
DÜNYADAN HABERLER _____	12
SEÇİLMİŞ İDARİ YARGI KARARLARI _____	19
EKONOMİK ARAŞTIRMALAR _____	24

2016 yılının Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında rekabet hukuku, rekabet iktisadı ve rekabet politikası alanlarındaki gelişmelere ilişkin haberlerin yer aldığı Rekabet Bülteni ile karşınızdayız.

Bu sayımızın "Seçilmiş Gerekçeli Kararlar" başlıklı bölümünde Rekabet Kurulu tarafından karara varılan ve gerekçeli kararları yayımlanan 1 Önaraştırma, 1 Muafiyet ve 2 Menfi Tespit kararı mevcuttur.

Rekabet Bülteni'nin "Dünyadan Haberler" başlıklı bölümünde ise Fransa, Yunanistan, Avrupa Birliği Komisyonu ve A.B.D.'den haberler ile Dünya Bankası tarafından Afrika kıtasındaki ülkeler için yayımlanan "Engellerin Yıkılması – Afrika'nın Potansiyelinin Dinamik Bir Rekabet Politikası Aracılığıyla Açığa Çıkması" adlı raporun genel bir özetine yer verilmiştir.

"Seçilmiş İdari Yargı Kararları" başlıklı bölümünde Danıştay ve Ankara İdare Mahkemeleri tarafından Rekabet Kurulu'nun almış olduğu bazı kararlar hakkında alınan kararlara değinilmiştir.

En son bölüm olan "Ekonomik Araştırmalar" bölümünde ise Journal Of Competiton Law And Economics'te yayımlanan "Kartellerin Cezalandırılması ve Cezaların Bozucu Etkileri" başlıklı makale ile Journal of Industrial Economics'te yayımlanan "Rekabetin Yüksek Erişim Ücretleri ve Fiyat Farklılaştırması Yoluyla Engellenmesi" başlıklı çalışmanın özetlerine yer verilmektedir.

Son olarak, her zaman olduğu gibi Rekabet Bülteni'ne ilişkin görüş ve önerilerinizi bizlere ulaştırmak için bulten@rekabet.gov.tr adresini kullanabileceğinizi hatırlatmak istiyoruz.

Herkese iyi çalışmalar dileriz.

Dış İlişkiler, Eğitim ve Rekabet Savunuculuğu Dairesi

- Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin lisanssız elektrik üretimi başvurularının değerlendirmesinde ayrımcı davranışlarda bulunarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddiaları incelenerek şikâyetin reddi ile soruşturma açılmamasına karar verilmiştir.

Karar Tarihi:
02.03.2016

Karar Sayısı:
16-07/134-60

Türü:
Önaraştırma

GÖKSU ENERJİ tarafından yapılan başvuruda, söz konusu teşebbüsün Aksaray Trafo Merkezi (TM) için başvuruda bulunduğu, ancak Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin (MEDAŞ) bağlanabilirlik oranının Yönetmelikte izin verilen değerden düşük çıkması nedeniyle bağlantı başvurusunu reddettiği ve değerlendirmeyi Tümosan TM üzerinden yaptığı, ayrıca GÖKSU ENERJİ'nin başvurusu ile yan yana bulunan parseller için yapılan başvuruların olumlu sonuçlandığı iddia edilmiştir. GES Şirketleri tarafından yapılan başvuruda, şirketlerinin lisanssız güneş enerjisi santrali tesis etmek amacı ile kuruldukları, GES Şirketleri tarafından MEDAŞ bölgesinde bulunan Aksaray TM'ye 19 adet başvuruda bulunulduğu ancak MEDAŞ tarafından bu başvuruların hat kapasitesi nedeniyle reddedildiği, diğer şirketlerin başvurularının ise olumlu sonuçlandırıldığı iddia edilmiştir. SATURN tarafından yapılan başvuruda ise, Konya Seydişehir OSB sınırları içerisinde kurulacak lisanssız güneş enerjisi santrali projeleri için MEDAŞ'tan onay ve çağrı mektubu aldıkları, SATURN'e verilen onayın ardından Seydişehir TM'nin kapasitesinin dolduğu ve SATURN'ün çağrı mektuplarının iptal edildiği iddia edilmiştir.

Türkiye'de lisanssız elektrik üretimi faaliyeti 6446 sayılı Kanun'un 14. maddesi çerçevesinde 2013 yılında EPDK tarafından çıkarılan Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik ile düzenlenmektedir. Buna göre, belge bazında yapılan değerlendirmenin ardından, belgeleri maddi ve hukuki açıdan tam olan başvurular bakımından şebekeye bağlantısı yapılacak üretim tesisine ilişkin teknik değerlendirme yapılmaktadır. Bu bağlamda kurulması planlanan tesisin bağlanabilirlik oranı, bölgedeki trafo kapasitesi, bölgedeki hat kapasitesi gibi birtakım teknik detaylar üzerinde durulmaktadır. Belgeleri tam olan ve teknik değerlendirmeyi geçen başvurular bakımından ise mevcut kapasitenin tahsisi aşamasına geçilmektedir. Kapasitenin tahsisi sırasında, başvuruya konu üretim tesisinin yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı olması, başvuru sahibinin son bir yıl içindeki tüketim miktarının diğer başvurulardan yüksek olması, başvuruya konu üretim tesisinin tüketim tesisi ile aynı yerde

olması, başvuru sahibinin önceden olumlu bağlantı görüşü verilmiş bir başvurusunun olmaması gibi birtakım kriterler esas alınmaktadır.

Yönetmeliğin 9. maddesine göre, bağlantı başvurusu uygun bulunan veya ilgili şebeke işletmecisi tarafından teklif edilen alternatif bağlantı noktası önerisini kabul eden başvuru sahiplerine şebeke işletmecisi tarafından "Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu" gönderilmektedir. Kendisine çağrı mektubu gönderilen gerçek veya tüzel kişilerin lisanssız elektrik üretim projelerini hayata geçirmek için çağrı mektubunun tebliğ tarihinden itibaren 180 gün süreleri bulunmaktadır. Yönetmelik hükümleri çerçevesinde ilgili dağıtım şirketleri, lisanssız üretim başvuruları için tek yetkili merci olarak tanımlanmaktadır. Bu tesislerin sisteme bağlantısının yapılması ve sistem kullanımlarının sağlanması da, doğal tekel olan bu şirketlerin uhdesinde olup, bu durum anılan Yönetmelikte de ifade edilmiştir.

Yönetmelik kapsamında yapılan bu açıklamaların ardından, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında yapılan değerlendirmede, şikâyete konu olan MEDAŞ'ın; Konya, Aksaray, Niğde, Kırşehir, Nevşehir ve Karaman illeri olarak tanımlanan ilgili coğrafi pazarda, elektrik dağıtım hizmetleri pazarı bakımından hâkim durumda olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra MEDAŞ'ın, faaliyet gösterdiği bölgede, lisanssız üretim başvurularını alan, değerlendiren ve sürecin sonunda lisanssız üretim tesislerinin fiziksel şebeke bağlantısını sağlayan tek yetkili merci olduğu belirtilmiştir. Bu tespitin ardından, MEDAŞ'ın lisanssız elektrik üretimi başvurularının değerlendirmesinde, kısıtlı bulunan TM kapasitelerini tahsisinde taraflı davrandığı yönündeki iddialar 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında bir kötüye kullanma hali olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Bu çerçevede öncelikle GÖKSU ENERJİ tarafından yapılan başvuru incelenmiştir. Bu noktada lisanssız üretim tesisinin bağlanacağı dağıtım noktasının nasıl belirlendiği incelenerek GÖKSU ENERJİ'nin başvurusuna ilişkin santralin Aksaray TM'den çıkan tüm fiderlere olan uzaklığının optimum mesafe sınırı olarak değerlendirilen 5 km'nin üzerinde olması nedeniyle, söz konusu başvurunun TÛMOSAN TM'den değerlendirildiği bilgisine ulaşılmıştır. Bu nedenle GÖKSU ENERJİ'ye verilen ret kararının MEDAŞ tarafından belirlenen somut ve objektif bir kriterle dayandığı sonucuna ulaşılmıştır.

GÖKSU ENERJİ örneğinde olduğu gibi, GES Şirketleri tarafından yapılan başvurulara ilişkin yapılan değerlendirmede de, üretim tesisi yerleri ile dağıtım hatları arasındaki mesafeler incelenmiştir. Bu çerçevede GES Şirketleri'nin FİDER 8/9 (DM)'ye 11,5 km uzaklıkta yer aldıkları, dolayısıyla bu dağıtım noktası bakımından 5 km'lik sınırın aşıldığı görülmüştür. Diğer

dağıtım noktası olan FİDER 8/9 İncesu Çıkışı'na olan uzaklıkları ise 5 km'nin altındadır. Ancak dosya mevcudu bilgilerden, bu hattın 22 MW olan kapasitesinin tamamen dolu olduğu, dolayısıyla bu hatta bağlantı yapma imkânının zaten bulunmadığı anlaşılmıştır.

Son olarak SATURN tarafından yapılan başvuruya ilişkin olarak ise SATURN'ün lisanssız GES başvurularına dayanak teşkil eden, üretim tesislerinin bulunacağı yere ilişkin resmi belgelerin geçersiz hale geldiği tespit edilmiştir. Bu nedenle, MEDAŞ'ın çağrı mektuplarını iptal etmesinde resmi bir gerekçe bulunduğundan, eylemin ayrımcılık olarak değerlendirilmeyeceğine karar verilmiştir.

Diğer yandan MEDAŞ dağıtım bölgesinde bulunan 42 TM içinden, yapılan başvurulara MEDAŞ'ın ayrımcı davrandığı şüphesi uyandıran üç TM ayrıntılı analize tabi tutulmuş, bunlardan Karapınar ve Alibeyhüyüğü TM'ler bakımından MEDAŞ tarafından yapılan teknik açıklamalar bu TM'ler bazında şüpheyi ortadan kaldırmıştır. KARAMAN TM'de ise MEDAŞ'ın baralar arası kapasite aktarımı konusunda daha önceden bilgi sahibi olması şüphesi bulunmakla beraber, gerek bu hususa gerekse MEDAŞ'ın bu bilgiyi kullanarak diğer şirketlere ayrımcı davrandığı hususuna yönelik herhangi bir belgeye ulaşılamamıştır. Ayrıca gerek yerinde incelemelerde, gerekse MEDAŞ'ın gönderdiği verilerin analizi sonucunda MEDAŞ'ın kendi grup şirketleri lehine ayrımcılık yaptığına yönelik herhangi bir bulguya da ulaşılmamıştır.

- **Türkiye Bankalar Birliği'nin (TBB), bankaların bireysel müşterileriyle akdettikleri çerçeve sözleşmeler içerisinde yer alan hizmetlerin ve genel işlem şartlarının standart hale getirilerek yeknesak ve bağlayıcı bir metin şeklinde bütün bankalar tarafından uygulanmasına yönelik Yönetim Kurulu Kararı'na istinaden oluşturulan "TBB Tarafından Mesleki Tanzim Kararı Olarak Yayınlanan Çerçeve Standart Bankacılık Hizmetleri Sözleşmesi"ne bireysel muafiyet tanınamayacağına karar verilmiştir.**

Karar Tarihi:
04.08.2016

Karar Sayısı:
16-26/440-198

Türü:
Muafiyet

Yapılan başvuru ile ilgili olarak, Türkiye Bankalar Birliği (TBB) tarafından, Bankacılık Hizmetleri Sözleşmelerine (BHS) işlenen hizmet türü ve hükümlerin, ilgili mevzuat uyarınca her banka tarafından müşteriye

imzalatılması gereken çerçeve sözleşmelerde bulunması gereken hükümler olduğu ifade edilmiştir. Dosya kapsamında yapılan görüşmede, TBB tarafından ürün ve hizmet kalemlerinden çıkarılan ve bu şekilde sadelik sağlandığı iddia edilen hükümlerin zaten ilgili mevzuatta yer aldığı, bu mevzuat hükümlerinin standart BHS'de tekrar edilmesine gerek olmadığı belirtilmiştir.

TBB, standart BHS'de yer alan hizmetin kapsamı, ücret, komisyon, faiz vb. rekabete duyarlı parametrelerin sözleşme akdetme aşamasında ilgili banka tarafından bizzat belirleneceğini ifade etmiştir. TBB, müşterilerin katlanmak durumunda olduğu faiz, masraf, komisyon, ücret gibi kalemlerin müşteriye ayrı bir ek olarak sunulacağını belirtmiştir. Ayrıca, BHS'lerde yer almayan ürün ve hizmetlerin (örneğin farklı hesap türleri, kredi kartları vs.) bankalarca hazırlanacak farklı sözleşmelere konu olacağı belirtilmiştir.

Yapılan değerlendirmede, standart BHS'de, yasal düzenlemelerde aranan asgari hükümlerin dahi bulunmadığı, farklı nitelikteki hizmetlerin standart BHS'ye konularak bütün bankalar tarafından sunulmasının zorunlu hale getirildiği, bu durumun bireysel müşteriler bakımından hukuki öngörülebilirliği azaltacağı ve hangi bankaya giderse gitsin ihtiyacı olmayan hizmetleri almak durumunda kalacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Başvuru konusu sözleşmeye 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yer alan rekabet kısıtlamaları içermesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceği değerlendirilmiş ve 4054 Sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında yapılan değerlendirmede öncelikle etkinlik kazanımları ve bu kazanımların tüketiciye yansması ele alınmıştır.

Somut olayda, TBB tarafından, bankaların operasyonel maliyetlerinin düşürülmesi ve BHS uygulamasının basit hale getirilmesi amacıyla hazırlanan standart BHS'nin, hâlihazırda bankalar tarafından kullanılan BHS'ye göre hizmetlerin sunulması bakımından birçok avantaj sağladığı, hizmetlerin sunulmasında teknik gelişmeleri beraberinde getirdiği belirtilmiştir. Bankacılık işlemleri sırasında kağıt ortamında düzenlenen belgelerin önemli bir kısmını sözleşmelerin oluşturması ve zaman içerisinde doğan farklı ihtiyaçlarla BHS'lerin kapsamının genişletilmesiyle hâlihazırda 40-50 sayfadan oluşan kitapçıklar haline gelen BHS'lerin önemli bir bölümünün muhtelif mevzuat düzenlemelerinin yer almasını zorunlu tuttuğu hükümler ile müşterilerin kullanmadığı ürün ve hizmetlere ilişkin hükümlerden oluştuğu ifade edilmiştir. Bu nedenle, çok fazla sayfadan oluşan BHS'lerin kağıt israfına neden olduğu dile getirilmiştir. TBB, çerçeve sözleşme dışında kalan ürün ve hizmetler açısından her bankanın

belirleyeceği içerikteki sözleşmeleri akdedeceğini belirtmiştir. Hâlbuki BHS'deki hükümlerden ayrılarak sunulmak istenen her ürün ve hizmet için ayrı bir sözleşme hazırlanması, operasyonel maliyet olarak nitelen kâğıt, basım, dağıtım gibi maliyetleri azaltmak yerine artıracağı değerlendirilmektedir.

TBB tarafından, BHS'lerin sayfa sayısı bakımından uzun olmasından ötürü çoğu zaman tüketiciler tarafından okunmadığı ve anlaşılır olmaktan uzak olduğu, tüketicilerin kullanmadığı ürünleri de içeren BHS'lerin, her sayfaya müşterilerin imzasının alınması sonucunda daha sonradan talep edilmeyen ürünün müşteriye verilmesi gibi durumlara yol açtığı belirtilmektedir. Bu nedenle, tüketicinin kısaltılmış yeknesak BHS'yi daha kolay anlayabileceği vurgulanmıştır. TBB bir diğer etkinlik kazanımı olarak standart BHS sayesinde tüketicilerin, sözleşme hükümleri dışında faiz, komisyon, masraf vs. gibi asıl rekabetin olduğu noktalara odaklanarak bankalar arasında kolayca karşılaştırma ve geçiş yapabileceğini belirtmiştir.

Ancak tüketicilerin bir bankadan diğerine geçişte dikkate aldığı hususların sadece faiz, masraf ve sair giderlerden ibaret olmadığı, geçiş maliyetlerinin yüksekliği, mevcut banka ile kurulan ilişkinin kapsamı ve niteliği gibi noktaların da rol oynadığı değerlendirilmektedir. Buna ek olarak, tüketici bankadan aldığı hizmetler karşılığında ödemesi gereken ücret, komisyon, masraf gibi tutarları imzaladığı sözleşmeden bağımsız olarak öğrenmekte ve kıyas yapabilmektedir. Bu nedenle BHS'lerin kısaltılarak standart hale getirilmesi ile tüketicilerin komisyon, faiz, masraf gibi tutarları kıyaslamasında mevcut durumdan daha fazla bir etkinlik sağlanmayacağı; bankalararası geçişlerde nazara alınan faktörler üzerinde esaslı bir etkide bulunmayacağı değerlendirilmektedir.

Öte yandan, BHS'de sunulan hizmetlerin sınırlandırılması ile birbirinden bağımsız ürünlerin aynı çerçeveye sözleşmeye konulması, hükümlerin kısaltılarak yeknesaklaştırılması tüketici tercihlerini ve bankadan alacağı temel hizmetlerin kalitesine ilişkin beklentilerini sınırlayacaktır. Benzer şekilde anılan durum bankaların inovasyon motivasyonunu azaltabileceğinden tüketici refahı üzerinde negatif etkide bulunacaktır.

TBB tarafından, tek taraflı olarak hazırlanmış çerçeve BHS'lerdeki hükümlerin önemli bir kısmının müzakere edilmeden imzalanmasının "Genel İşlem Koşulları" kapsamında değerlendirildiğinde işlevsel olmadığı ve/veya ilgili mevzuat ve düzenlemeler çerçevesinde müzakere edilmiş olsa dahi uygulanmadığı ifade edilmektedir. Bu bağlamda, BHS'de genel hükümleri düzenleyen kısmın mevcut yasal düzenlemeler çerçevesinde tüm bankalar için ortak bir metin haline getirilmesinin, olası ihtilafların önüne geçilmesini

sağlayarak tüketici yararına sonuç doğuracağı iddia edilmiştir. Standart BHS bakımından bu etkinlik savunmalarının tüketici üzerindeki yansımaları değerlendirilirken bankalar tarafından uygulanan sözleşmeler karşısında tüketicilerin özel durumu incelenmeli ve tek tip sözleşmelerin tüketiciler üzerindeki etkileri bu açıdan ele alınmalıdır. Özellikle bireysel müşterilerin bankalar ile pazarlık kabiliyeti bulunmamakta ve bu müşteriler bankalar karşısında zayıf konumda yer almaktadır. Bu nedenle, bireysel tüketiciler bankadan almak istedikleri ürün ve hizmetlere ilişkin olarak genellikle, alıcı gücüne sahip değildir. Bu durumun rekabet hukuku bakımından tüketiciler üzerinde etkisi, hangi bankadan hizmet almak isterse istesin bütün bankalarda aynı ve müzakere edilemeyen BHS'yi imzalamak durumunda kalması; bunu reddettiği takdirde hiçbir bankacılık hizmeti alamayacak olması şeklinde ortaya çıkacaktır.

Açıklanan sebeplerle TBB'nin ileri sürdüğü etkinlik kazanımlarının dosya kapsamında somut delillerle ortaya konamadığı; bahse konu etkinlik kazanımlarının tüketici üzerinde olumlu bir yansımasının bulunmadığı, bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (a) ve (b) bentlerindeki koşulların sağlanmadığı kanaatine varılmıştır.

Standart BHS temel bireysel bankacılık ürünlerinin neredeyse tamamına teşmil edecektir. Bu nedenle, standart BHS'nin tüketicilere sunulan ürün ve hizmetlerin büyük bir kısmına ilişkin olduğu ve bu bakımdan rekabet karşıtı endişeler doğurabileceği değerlendirilmekte olup, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (c) bendinde aranan "ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması" koşulunun sağlanmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

Bankalar arasındaki fiyat rekabeti faiz, masraf, komisyon gibi giderler noktasında yaşandığından ve bunlar da bankalar tarafından gerek şubelerde gerek internet sitelerinde ilan edildiğinden, BHS hükümlerinin zorunlu hale getirilmesinin tüketicinin kıyas imkânları üzerinde olumlu etkide bulunmayacağı değerlendirilmektedir. Öte yandan tüketicinin faiz, masraf, komisyon gibi gider kalemlerini karşılaştırabildikleri pek çok sanal platform bulunmakta; tüketici bu kıyaslamayı kısaltılmış zorunlu çerçeve sözleşmeler olmadan da kolaylıkla yapabilmektedir. Bu sebeple TBB tarafından ileri sürülen etkinlik kazanımları ve tüketici faydası argümanları ile standart BHS'nin bağlayıcı hale getirilmesi arasında makul illiyet bağının bulunmadığı değerlendirilmektedir. Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (d) bendinde yer alan zorunluluk koşulunun somut olay bakımından sağlanamadığı kanaatine ulaşılmıştır.

- Türkiye İstatistik Kurumu tarafından sağlanan veriler esas alınmak suretiyle hazırlanan analizlerin EBS Otomotiv Yönetim Danışmanlığı tarafından, yapılan anlaşmalar yoluyla sektördeki ilgililer ile paylaşılması işlemine menfi tespit belgesi verilmesine karar verilmiştir.

Karar Tarihi:
30.03.2016

Karar Sayısı:
16-12/194-88

Türü:
Menfi Tespit

EBS Otomotiv Yönetim Danışmanlığı'nın (EBS OTOMOTİV) Türkiye İstatistik Kurumu'ndan (TÜİK) elde edilerek web sitesine eklenecek bilgilerin, bu bilgilere ilişkin yayımlanacak olan analiz ve raporların internet sayfası üzerinden sektörle ve ihtiyacı olan kişi ve kuruluşlarla paylaşımı hususundaki teşebbüs kararına menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebinde bulunulmuştur.

Başvuru konusu bilgi paylaşımınının 4054 sayılı Kanun kapsamında olup olmadığı, yeni araç satışlarına ilişkin veriler ve 2. el otomobil satışlarına ilişkin verilere yönelik bilgiler bakımından iki başlık altında incelenmiştir.

Yeni araç satışlarına ilişkin verilere yönelik değerlendirmede EBS OTOMOTİV'in internet sitesine eklemeyi planladığı yeni araç satışlarına ilişkin bilgilerin TÜİK'ten elde edilerek derleneceği ve çeşitli grafikler ile haritaların hazırlanacağı belirtilmiştir. Söz konusu bilgilere üye teşebbüslerin erişiminin yanı sıra talep halinde üçüncü kişilerin de erişimi söz konusu olabilecektir. Böylelikle sağlayıcılar kendi modellerine ve markalarına rakip olarak gördükleri modellerin ve markaların geçmişe yönelik satış verilerine tek bir kaynaktan erişebilecek; ilçe, il ve bölgelerdeki kendi araç satışlarını rakip model ve markalarla kıyaslama imkânına sahip olacaktır. Benzer şekilde, tüketiciler de ilgilendikleri modellere ve markalara ilişkin olarak detaylı bilgiye tek bir kaynaktan erişme ve modeller ile markalar arasında karşılaştırma yapma imkânına kavuşacaktır. Yapılacak çalışmanın bilgilendirme amaçlı olduğuna ve kamuya açık verilerin kolay anlaşılır hale getirilmesinin hedeflendiğine dikkat çekilmiştir.

Konuya ilişkin olarak dikkate alınması gereken ilk Kurul kararı Otomotiv Distribütörleri Derneği (ODD) üyelerine ilişkin bilgilerin derlenerek ODD tarafından yayımlanmasına ilişkin 14.07.2011 tarih ve 11-43/916-285 sayılı menfi tespit-muafiyet kararıdır. Zira muhtelif zamanlarda yayımlanmak üzere markaların şebekelerindeki personel sayısı, yetkili satıcı ve servis adetlerine ilişkin bilgi paylaşımına menfi tespit belgesi verilmesine karar verilirken; yapılacak veri paylaşımlarınının il bazındaki verilerin marka, model

ve alt kırılım ayrıştırması içermemesi bir koşul olarak getirilmiştir. Ayrıca, 12.04.2012 tarih ve 12-20/520-M sayılı kararda ise, il bazında kamyon, kamyonet, minibüs, motosiklet, otobüs, otomobil, özel amaçlı ve traktör olarak gruplanan araç cinslerinde her bir markanın aylık satış adedinin ODD tarafından hazırlanacak bir çalışma neticesinde ya da TÜİK'ten satın alınarak ODD web sitesi, veri tabanı ve diğer sebeplerle hazırlanan raporlarda yayımlanmasının, model alt kırılımı bilgisi içermemesi koşuluyla yukarıda bahsedilen Kurul kararı kapsamında olduğuna karar verilmiştir. Her iki Kurul kararının da ele alınan dosya bakımından önem arz ettiği, zira başvuru konusu işlemin esasını da TÜİK'ten alınan veriler uyarınca hazırlanacak analizlerin oluşturduğu belirtilmiştir.

TÜİK tarafından gönderilen yazıda, yeni araç satışları için il, ilçe, cins, marka, tip, model yılı, kullanım şekli, yakıt türü, silindir bazında aylık excel formatında verilerin paylaşılabilirliği ifade edilmiştir. Ayrıca, www.tuik.gov.tr web adresinin veri tabanları kısmından da dış ticarete ilişkin çeşitli bilgilere ücretsiz olarak sorgulama yoluyla ulaşılabileceğine dikkat çekilmiştir. Bu durumda, mevcut dosyada paylaşılması planlanan "il bazında markaların satış rakamları, pazar payı verileri, pazar payı sıralamaları, her segmentteki en çok satılan ilk beş araç markası, il ve ilçe bilgisi dâhil olacak şekilde her model ve marka için satış rakamları, il ve ilçe bazındaki çeşitli veriler" in hâlihazırda abonelik ve/veya TÜİK internet sitesinde kamuya açık olduğu anlaşılmaktadır. Bu bilgilerin EBS OTOMOTİV internet sitesine eklenmesi, sadece zaten kamuya açık olan verilerin, sektörün istediği şekilde, çeşitli teknikler kullanılarak daha görsel ve daha pratik hale getirilmesinden ibaret olacaktır. Bu niteliğiyle söz konusu bilgi paylaşımının otomotiv pazarında rekabeti kısıtlayıcı bir etkisi bulunmayacaktır.

İkinci el otomobil satışlarına ilişkin "markaların satış rakamları, pazar payı verileri, pazar payı sıralamaları, il ve ilçe bazında markaların aylara göre satış rakamlarına ilişkin bilgiler" in de EBS OTOMOTİV internet sitesi aracılığıyla kamuoyuyla ve talep eden diğer sektör çevreleri ile paylaşılması hususu bildirim kapsamındaki bir diğer konudur. İkinci el araç satışlarına ilişkin il, ilçe, cins, marka ve model yılına ait verilerin kamuya açık veriler olduğu TÜİK tarafından gönderilen yazı ile de teyit edilmiştir. Bildirim Forumunda TÜİK tarafından sağlanan bu verilerin, çeşitli analizler ve grafikler kullanılarak sektörün ihtiyacına cevap verebilecek bir hale getirileceği ifade edilmiştir.

Dolayısıyla başvuru konusu verilerin TÜİK tarafından yayımlanmasıyla kamuya açık bilgi niteliği kazandığı ve bundan sonra EBS OTOMOTİV kanalıyla ayrıca paylaşılmasının rekabeti sınırlayan bir uygulama olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

- **Enerya Gaz Dağıtım A.Ş.'nin, doğalgazın bina ve hane içine taşınması için gereken iç tesisat ve altyapı tesis faaliyetini yürütmek amacıyla şirket kurması işlemine menfi tespit verilmiştir.**

Karar Tarihi:
25.08.2016

Karar Sayısı:
16-29/483-217

Türü:
Menfi Tespit

Kurulması planlanan şirket, doğalgazın son kullanıcı tarafından tüketilebilmesi için bina ve hane içine güvenli bir şekilde taşınması ve tesis işiyle iştigal edecektir.

4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu'nun ilgili hükümlerine göre, iç tesisat ve servis bakım sertifikası ilgili dağıtım şirketi veya EPDK tarafından yetkilendirilmiş şirketler tarafından verilmektedir. Ayrıca doğal gaz hizmetini alabilmek için zorunlu bir unsur olan doğal gaz iç tesisatını inşa sürecinde ilgili doğal gaz dağıtım şirketi, proje onayı, yapım uygunluk kontrolü ve işletmeye alma gibi işlemlerde kontrol sahibidir. Bu hususlarda meydana gelebilecek bir aksaklık neticesinde ilgili noktaya doğal gaz tedariki yapılmaması konusunda yetkilidir. Diğer bir ifadeyle, doğal gaz dağıtım şirketinin doğal gaz iç tesisatının yapımı faaliyeti üzerinde hukuki olarak denetim yetkisi bulunmaktadır. Sonuç olarak, iç tesisatı inşa edecek şirketin hem sertifikalandırılması hem ilgili şirketin yaptığı işin kontrol edilmesi hususunda doğal gaz dağıtım şirketlerinin yetkisi bulunmaktadır.

Doğal gaz iç tesisat şirketini kuracak olan ENERYA'nın 10 ilde iç tesisat inşa faaliyetini sertifikalandırma ve hukuki olarak denetleme yetkisine sahip olması nedeniyle, söz konusu iller olan Antalya, Aksaray, Aydın, Denizli, Ereğli, Erzincan, Karaman, Konya, Niğde ve Nevşehir ayrı birer coğrafi pazar; söz konusu yerler dışında kalan bölgeler ise farklı coğrafi pazarlar olarak tanımlanmıştır.

Bildirim konusunu oluşturan doğal gaz iç tesisatına ilişkin faaliyetler, ilgili noktaya doğal gaz tedariki yapılabilmesi için zorunlu bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Öte yandan, doğal gaz dağıtım şirketlerinin iç tesisatın yapımını gerçekleştirecek şirketleri sertifikalandırma, yapılan işi denetleme ve son onayı verme yetkisi bulunmaktadır. ENERYA'nın doğal gaz dağıtım ile iştigal ettiği 10 ilde ilgili mevzuatın kendisine tanıdığı yetkileri doğal gaz iç tesisat hizmetleri pazarında faaliyet gösteren rakip firmalara karşı ayrımcı ve dışlayıcı şekilde kullanması halinde rekabetçi sorunlara yol açması olasılık dahilindedir.

Nitekim lisanssız elektrik üretimine ilişkin alınan Rekabet Kurulu kararlarından da anlaşıldığı üzere, hukuki olarak bir faaliyeti kontrol yetkisine sahip teşebbüsün bir iştirakinin anılan faaliyet alanında aktif olması durumunda ilgili pazarda rekabetçi endişeler doğurabilecek ayrımcı uygulamaların söz konusu olabileceği görülmüştür. 12.02.2015 tarih, 15-07/89-34 sayılı Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. kararı ile 02.03.2016 tarih, 16-07/134-60 sayılı Meram Elektrik Dağıtım A.Ş. kararlarında ise bir takım ayrımcı iddialar incelenmiş ve her ne kadar bir ihlal tespiti yapılmamış olsa da herhangi bir faaliyette en etkili kontrol ve değerlendirme merci olan teşebbüsün, bir iştiraki ile söz konusu faaliyet alanına girmesi, kontrol sahibi teşebbüsün rakiplerini dışlamaya yol açması bağlamında rekabetçi bir endişe oluşturabileceği değerlendirilmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda 4054 sayılı Kanun'un ilgili maddelerine aykırılık oluşturan bir durumun bulunmadığı, dolayısıyla söz konusu işleme aynı Kanun'un 8. maddesi çerçevesine menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olduğu kanaatine ulaşılmıştır. Ancak, ilerleyen dönemde yukarıda yer verilen kararlar ışığında, ENERYA'nın doğal gaz dağıtım faaliyetini münhasır olarak yürüttüğü il ve ilçelerde ilgili mevzuatın kendisine tanıdığı sertifikalandırma ve yapılan işin denetlenmesi gibi yetkilerini, kuracağı iç tesisat yapım şirketinin doğal gaz iç tesisat hizmetleri pazarında faaliyet gösteren rakiplerine karşı ayrımcı ve dışlayıcı şekilde kullanması halinde bu durumun 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ihlali olarak değerlendirilebileceği belirtilmiştir.

- **Fransız Rekabet Otoritesi Tarafından Alınan Bir Ara Karar ile Eskiden Fransa'daki Doğalgaz Satışında Tekel olan Engie Şirketine Sanayi Tüketicileri İçin Geçerli Olan Doğalgaz Satış Fiyatlarını Yükseltmesi Emredildi.**

Eskiden Fransa doğal gaz piyasasında tekel olan Engie şirketinin sanayi tüketicilerine çok düşük fiyattan doğal gaz satmak suretiyle sanayi tüketicilerine doğal gaz satan rakipleri aleyhine yıkıcı fiyatlama yaptığı iddiasıyla Fransız Rekabet Otoritesi (Autorité De La Concurrence - AC) tarafından başlatılan soruşturma çerçevesinde AC tarafından 2016 yılın Mayıs ayında alınan bir ara karar ile Engie şirketine sanayi tüketicileri için geçerli olan doğalgaz satış fiyatını yükseltmesi emredilmişti.

Söz konusu kararı yargıya taşıyan ve Engie'nin aynı zamanda mesken tüketicilerine sattığı doğal gazın fiyatını da yükseltmesini isteyen şikayetçi teşebbüsün bu talebi Paris mahkemesi tarafından 28 Temmuz 2016 tarihinde alınan bir kararla reddedildi. Kararda AC'nin ara kararının yerinde olduğu ancak AC'nin kararının mesken tüketicilerine satılan doğal gaz fiyatlarına da uygulanmasını haklı gösterecek yeterli rekabetçi risk olmadığı ifade edildi.

Kaynaklar:

<http://globalcompetitionreview.com/news/article/41608/french-court-orders-former-gas-monopoly-raise-prices/>

http://www.autoritedelaconcurrence.fr/user/standard.php?id_rub=630&id_article=2765

http://www.autoritedelaconcurrence.fr/doc/ca_16mc01.pdf

- **Dünya Bankası Tarafından Afrika Hakkında Yayımlanan Raporda, Afrika'daki Ülkelerin Ülkelerindeki Rekabeti Arttırmak İçin Alacakları Kararların Yoksulluğu Azaltmaya Yardımcı Olabileceği İfade Edildi**

Dünya Bankası (World Bank - WB) tarafından yayımlanan "Engellerin Yıkılması – Afrika'nın Potansiyelinin Dinamik Bir Rekabet Politikası Aracılığıyla Açığa Çıkması" adlı raporda Afrika'nın piyasalarını daha rekabetçi hale getirmesi durumunda sürdürülebilir kalkınmayı teşvik ederek yoksulluğu azaltabileceği ifade edildi.

Kısaca özetlemek gerekirse, raporun ilk bölümünde rekabet politikasının Afrika için önemine değinilerek rekabetin teşvik edilmesinin yoksulluğu azaltma ve daha yüksek ekonomik gelişme sağlama konularına yapabileceği katkılar tartışılmakta, ikinci bölümünde 22 Afrika ülkesindeki rekabet hukuku ve rekabet politikasının mevcut durumu ortaya konularak bu ülkelerde rekabet hukukunun uygulanmasının önünde ne gibi sorunlar olduğu belirlenmekte, üçüncü bölümde bu ülkeler için en önemli üç sektör olan çimento, gübre ve telekomünikasyon sektörlerindeki rekabetçi yapı değerlendirilerek bu sektörlerdeki antirekabetçi uygulamalar ve rekabeti bozan düzenlemelerin ne olduğu ortaya konulmakta ve en son bölümde ise rekabet hukuku ve politikasının daha etkin bir şekilde uygulanması için öneriler getirilmektedir.

Raporda Afrika ülkelerinin ekonomik potansiyeline ulaşabilmesi getirilen öneriler ise aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Özel sektörün katılımında en fazla faydayı sağlamak için pazarlardaki rekabetçiliği arttırmada hükümetler önemli bir rol oynayabilir,
- Rekabet otoritelerine ayrılan kaynağın kısıtlı olduğu göz önüne alındığında, Rekabet Kurumlarının stratejik önceliğe önem vermesi etkinlik ve verimlilik için kilit öneme sahiptir,
- Bölgesel girişimler Rekabet otoritelerini güçlendirmek için düzenleyici değişiklikleri destekleyebilir ve Rekabet politikasının etkinliğini arttırabilir,
- Afrika pazarlarındaki zorluklar göz önüne alındığında, otoritelerin kaynaklarının dağılımını en zararlı antirekabetçi faaliyetlerin önlenmesi ve mevcut güçlerini ve araçlarını daha etkin bir şekilde kullanma konularında önceliklendirmelerine ayırmalarından fayda sağlayacakları,
- 3 ana sektörün analizinden de görülebileceği üzere, hükümetlerin bu sektörlerdeki potansiyel antirekabetçi davranışları en aza indirmek için önlem alabilecekleri,
- Üye ülkelerde rekabeti gereksiz bir şekilde engelleyen ve antirekabetçi uygulamaları kolaylaştıran politika ve düzenlemelerin gözden geçirilmesi için gerekli savunuculuk desteğinin verilmesi önemli faydalarının elde edilmesini sağlayabilir.
- Son olarak rekabet otoriteleri ve ortakları bilgi birikiminin sağlanması ve bu birikimin paylaşılması konularında yararlı bir rol oynayabilirler.

Kaynaklar:

<http://www.worldbank.org/en/news/feature/2016/07/27/africa-competition>

<http://documents.worldbank.org/curated/en/243171467232051787/Breaking-down-barriers-unlocking-Africas-potential-through-vigorous-competition-policy>

<http://globalcompetitionreview.com/news/article/41607/effective-antitrust-alleviate-poverty-africa-says-world-bank/>

• **Yunanistan Rekabet Kurumu Uzlaşmada Kullandığı Usulü Değiştirdi**

Yunanistan Rekabet Kurumu (Hellenic Competition Commission – HCC) 21 Temmuz 2016 tarihinde kartellerle uzlaşmada kullanılan usulü değiştirdi. Konu hakkında 25 Temmuz 2016 tarihinde yapılan açıklamada yeni usulle birlikte idari süreçlerin kısalmasının, halihazırda devam eden davalara daha fazla kaynak ayrılmasının, rekabeti ihlalleri için açılan dava sayısının azalmasının ve idari mahkemelerdeki yükün hafiflemesinin öngörüldüğü ifade edilmektedir. Açıklamanın devamında ise uzlaşmadan faydalanmak isteyen teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin HCC'ye sunacakları uzlaşma teklifinde

- ihlale katıldıklarını ve ihlale ilişkin sorumluluklarını kabul ettiklerini belirtmeleri,
- HCC tarafından verilebilecek olan maksimum cezayı kabul edeceklerini bildirmeleri,
- ihlal hakkında HCC tarafından bilgilendirildiklerini ve kendi düşüncelerini HCC'ye iletme fırsatı verildiğini onaylamaları,
- HCC'nin elindeki dosyalara erişme haklarından veya sözlü savunma taleplerinden vaz geçtikleri konularını teyit etmeleri,
- HCC'nin yargısını ve takip ettiği usule ilişkin dava açma haklarında feragat ettiklerini

bildirmeleri gerektiği ifade edilmektedir.

Açıklamanın bir sonraki bölümünde ise HCC'nin uzlaşma ile sonuçlandıracağı davaları seçme konusunda tercih hakkı olduğu, bu hakkı kullanırken;

- hakkında soruşturma yürütülen teşebbüs sayısı ve bu teşebbüsler arasında uzlaşma ile gerçekten ilgilenen teşebbüs sayısı,
- İddia edilen ihlalin doğası ve sayısı,
- Uzlaşma ile usulde etkinlik yaratma veya kaynakların tasarruflu kullanımının mümkün olup olmayacağı,
- ağırlaştırıcı nedenlerin varlığı

gibi konuların göz önüne alınacağı ifade edilmektedir.

Son bölümde ise uzlaşma ile koşulların sağlanması durumunda cezanın %15 oranında indirilebileceği, yeni uzlaşma prosedürünün pişmanlık müessesesiyle birlikte kullanılabilirliği ve böyle bir durumda cezadan indirim miktarının kümülatif olacağı belirtilmektedir.

Kaynaklar:

<http://www.mondaq.com/x/515994/Cartels+Monopolies/Greek+Competition+Authority+Introduces+New+Cartel+Settlement+Procedure+Rules>

<http://globalcompetitionreview.com/news/article/41584/greece-introduces-new-settlement-procedure/>

• **Avrupa Komisyonu Uluslararası Buz Pateni Birliği'ne Soruşturma Açtı**

Avrupa Komisyonu tarafından Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından buz pateni dalında tanınan tek kuruluş olan Uluslararası Buz Pateni Birliği'ne (International Skating Union – ISU) 27.09.2016 tarihinde İtiraz Bildirimi (Statement of Objection) gönderdi ve 5.10.2016 tarihinde yaptığı açıklamayla ISU hakkında soruşturma açtığını duyurdu.

Komisyon tarafından yapılan açıklamada soruşturmanın Hollandalı iki buz patencisinin başvurusu üzerine başlatıldığı, konusunun ISU tarafından konulan kuralların haksız yere ISU ile bağlantısı bulunmayan buz pateni turnuvalarının düzenlenmesi engelleyip engellemediği olduğu, nitekim böyle bir durumda ISU kuralları uyarınca atletlerin müsabakalardan ömür boyu yasaklanmasının alternatif turnuva düzenleyicilerin bu pazara girmesini veya faaliyetlerini sürdürmesini engelleyebileceği ve bu durumun ise rekabeti ihlal eden bir anlaşma veya hakim durumun kötüye kullanılması olarak değerlendirilebileceği ifade edilmektedir.

Yine aynı bildiriye konu hakkında Avrupa Birliği Rekabette Sorumlu Komiser Margrethe VESTAGER tarafından yapılan açıklama aşağıdaki gibidir:

"Spor çoğu kişi için bir tutkudur - ama bir iş kolu haline de gelmiştir. Uluslararası spor federasyonlarının oyunun kurallarını belirleme ve özellikle de atletlerin sağlık ve güvenliği ile yarışmaların güvenilirliği bakımından sporun uygun bir şekilde yönetilmesini sağlama konusunda oynadıkları rolü kabul ediyor ve bu role saygı duyuyoruz Ancak Uluslararası Buz Pateni Birliğine ilişkin olarak, spor faaliyetleri düzenleme alanında bir tekel oluşturmak veya rekabeti başka bir şekilde kısıtlamak amacıyla bu kuralların kötüye kullanılıp kullanılmadığını inceleyeceğiz. Atletlerin en üst düzeyde

mücadele edebildikleri yılların sayısı sınırlı olduğundan, faaliyetlere katılımlarının engellenmesi için geçerli nedenler olması gereklidir.

Komisyunun bu soruşturmayı açma nedeni, bir spor federasyonunun iç yönetimine veya kural koymasına ilişkin daha geniş sorunlara değil, rekabet hukukunun uluslararası düzeyde ihlal edildiğine yönelik özellikli iddiaların söz konusu olmasıdır”

Konu hakkında ISU tarafından yapılan açıklamada ise bağımsız organizatörlerin uluslararası turnuva düzenleme konusunda özgür oldukları, konunun Avrupa Komisyonu’nun bu sporun yapısını iyi bilmemesinden kaynaklandığını düşündükleri ve ISU tarafından konulan kuralların tüm taraflar için (organizatörler, sporcular ve izleyiciler) yararlı olduğu ifade edilmiştir.

Kaynaklar:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40208

[http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5771_en.htm,](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5771_en.htm)

<http://globalcompetitionreview.com/news/article/41908/dg-comp-turns-heat-ice-skating-union/>

<http://www.isu.org/en/news-and-events/news/2016/09/ec-antitrust-allegations-are-unfounded>

- **ABD New York Federal Mahkemesi Çin’de Faaliyet Gösteren Vitamin Üreticileri Hakkında Açılan Rekabet Davasını Uluslararası Saygı (International Comity) Kuralları Çerçevesinde İptal Etti**

A.B.D. Doğu New York Mahkemesi (US District Court for the Eastern District of New York) tarafından verilen ve C Vitamini karteline taraf Hebei Welcome Pharmaceutical Co. Ltd ve North China Pharmaceutical Group Corporation’ın Animal Science Products, Inc. ve The Ranis Company, Inc. unvanlı teşebbüslere yaklaşık 147 Milyon ABD Doları tazminat ödemesi kararlaştırılan karar ABD Yargıtay’ı İkinci Dairesi (U.S. Court of Appeals Second Circuit) tarafından 20.09.2016 tarihinde alınan bir karar ile bozuldu.

A.B.D. Yargıtay’ı İkinci Dairesi tarafından verilen kararın gerekçesinde,

- bir alt mahkeme tarafından tazminata mahkum edilen davalı teşebbüslerin Çin Devleti sınırları içinde faaliyet gösteren teşebbüsler oldukları,
- bu teşebbüslerin Çin Devleti’nin kanunlarına uymak zorunda oldukları,

- bu davada asıl cevaplanması gereken sorunun A.B.D. dışında faaliyet gösteren teşebbüslerin A.B.D.'ye ihracat yaparken bir başka ülkenin hükümetinin bir direktifi ya da emri nedeniyle A.B.D. antitröst kanunlarının ihlal etmeleri durumunda ne yapılması gerektiği olduğu,
- (we address how a federal court should respond when a foreign government, 2 through its official agencies, appears before that court and represents that it has 3 compelled an action that resulted in the violation of U.S. antitrust laws)
- bu çerçevede söz konusu dava için Çin hükümeti tarafından A.B.D. Doğu New York Mahkemesi'ne iletilen resmi yazıda Çin kanunlarının davalı teşebbüslerin ihracat fiyatları yükseltmelerini ve ihraç etikleri malların miktarını azaltmalarını emrettiğinin belirtildiği,
- bu nedenle de davalı teşebbüslerin hem Çin hem de A.B.D. kanunlarına aynı anda uymalarının beklenemeyeceği,

ifade edilerek uluslararası saygı kurallarının A.B.D. Doğu New York Mahkemesi'ne Çin hükümeti tarafından gönderilen yazıyı dikkate almasını gerektirdiği belirtilmiştir.

Kaynaklar:

http://res.cloudinary.com/gcr-usa/image/upload/v1474387508/13-4791_opn_pigkfs.pdf

<http://globalcompetitionreview.com/news/article/41870/international-comity-kills-us-vitamin-follow-on-case/>

- **Ankara 15. İdare Mahkemesi'nin 17.12.2015 günlü 2014/1947 Esas, 2015/2403 Karar Sayılı Kararı:**

Yargı kararının gereği nasıl yerine getirilmelidir.

04.07.2007 tarih ve 07-56/669-232 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılan davada: Danıştay On üçüncü Dairesinin 30.11.2011 tarih ve E:2008/3117, K:2011/5424 sayılı iptal karar sonrasında 3M Sanayi ve Ticaret A.Ş. hakkında; bayilerinin nihai satış fiyatını tespit etmek, bayilerine müşteri sınırlamalar getirmek, bayiler arasında ayrımcı uygulamalar yapmak ve bayilerine yönelik olarak hedef indirimler uygulamak suretiyle 4054 sayılı Kanunun 4.maddesinde yer verilen yasak faaliyetlerde bulunup bulunmadığına yönelik olarak soruşturma açılmasına karar verilmesi üzerine yürütülen soruşturma sonucunda; 3M Sanayi ve Ticaret A.Ş. hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmediğinden bahisle anılan Kanunun 16. maddesi uyarınca idari para cezası verilmesine yer olmadığına ilişkin Rekabet Kurulu'nun 25.06.2014 tarih ve 14-22/46-203 sayılı kararı ilk derece mahkemesi tarafından iptal edilmiştir.

İptal kararında mahkeme,

"... yasaklanmış olan davranışların gerçekleşmiş olması halinde, ceza verilecek teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri ve/veya bu birliklerin üyelerinin bir yıl önceki mali yılsonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan gayrisafi gelirin yüzde onuna kadar para cezası verileceği, Kurul'un, para cezasına karar verirken, kastın varlığı, kusurun ağırlığı, ceza uygulanan teşebbüs veya teşebbüslerin pazar içindeki gücü ve muhtemel zararın ağırlığı gibi unsurları dikkate alacağı açık olmakla birlikte şikâyete konu olan 3M firması tarafından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi açıkça ihlal edildiğinden, 3M firması hakkında yeterli delil ve dayanak bulunmadığı belirtilmek suretiyle idari para cezası verilmesine yer olmadığına ilişkin Rekabet Kurulu'nun 25.06.2014 tarih ve 14-22/46-203 sayılı kararında hukuka uyarlık görülmemiştir ..."

değerlendirmesini yaparak, yargı kararının gereğinin yerine getirilmediğine hükmetmiştir.

- **Ankara 18. İdare Mahkemesi'nin 25.3.2016 günlü 2015/229 Esas, 2016/757 Karar Sayılı Kararı:**

İdare iptal kararındaki talimatlar doğrultusunda yeniden işlem tesis ettiğinde, ikinci işlemin yargısal denetimi esnasında, ilk işlemi iptal eden yargı kararı denetlenemez.

Dava; davacı tarafından TSSF/CMAS dışındaki eğitim sistemlerine ait sertifikalan bulunan dalıcılara, dalıcı kimlik belgesi adı altında ek belge alma ve ilave ücret ödeme zorunluluğu getirerek, diğer eğitim sistemlerinin faaliyetlerini zorlaştırdığı ve bu şekilde 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği gerekçesi ile aynı Yasa'nın 16. maddesinin üçüncü ve beşinci fıkrası ile Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ve ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (a) bendi ve 7. maddesinin birinci fıkrası hükümleri uyarınca 2013 yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren binde 5'i oranında olmak üzere 13.686,03 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Rekabet Kurulu'nun 07.08.2014 tarih ve 14-26/530-235 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Anılan bu işlem, davacıya ceza verilmesine yer olmadığı yönünde evvelce tesis edilen ilk işlemin idari yargı tarafından iptal edilmesi, bu iptal kararında da davacının hakim durumunu kötüye kullandığından ötürü cezalandırılması gereğinin yargı kararında vurgulanması üzerine, İYUK 28 gereği tesis edilen ikinci işlemdir.

Bu ikinci davada yargısal denetimin kapsamının ne olması gerektiği hakkındaki Kurum görüşlerini haklı bulan ve davayı reddeden mahkeme, kararında;

"... olayda, davacının dava konusu uygulaması ile 4054 sayılı Yasa'nın 6. maddesini ihlal ettiği ve bu nedenle aynı Yasa'nın 16. maddesi uyarınca para cezası ile cezalandırılması gerektiğinin yargı kararı ile ortaya konulduğu, yargı kararlarının tüm kişi ve kurumlar için bağlayıcı olduğu, davacının para cezası ile cezalandırılması yönünde ortada bir yargı kararı bulunması karşısında söz konusu yargı kararının hukuka uygunluğunu denetleyecek bir değerlendirmenin mahkememizce yapılamayacağı, davalı idarece de yargı kararının gereğinin yerine getirildiği, Mahkememizce ancak verilen ceza miktarının yerinde olup olmadığı yönünde bir denetim yapılabileceği, buna göre verilen para cezasının 4054 sayılı Yasa'nın 16. maddesi uyarınca ve Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmeliğin

ilgili maddeleri ve bu arada indirim sebepleri de dikkate alınarak verildiği, bu anlamda işlemin yerinde olduğu sonucuna varılmıştır ..."

değerlendirmesine yer vermiştir.

- **Ankara 1. İdare Mahkemesi'nin 27.1.2016 günlü 2015/548 E, 2016/140 K Sayılı Kararı:**

Dosyaya erişim talebinin reddi gerekçeli ve haklı olmalıdır.

Davacı şirket tarafından, Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. hakkında yürütülen soruşturma kapsamında düzenlenen soruşturma raporunu inceleme talebinin reddedilmesine ilişkin 12.06.2014 tarih ve 14-21/417-M sayılı Rekabet Kurulu Kararının iptali istemiyle açılan dava, Ankara 1. İdare mahkemesi tarafından iptal edildi.

Mahkemenin iptal kararında,

"... idarenin işlem tesis ederken somut denetime elverişli biçimde hareket etmekle yükümlü olduğu, keyfiliğe, denetimsizliğe yol açacak şekilde işlem tesis edemeyeceği, bilgi edinme yasasını işlevsiz kılacak şekilde hareket edemeyeceği, anayasal hak arama hürriyetinin yasal dayanak olmaksızın sırlanamayacağı, saydamlık, şeffaflık, açıklık ve hesap verilebilirlik ilkeleri gereği soruşturma dosyasının ticari sırlardan arındırılarak incelenmesine izin vermede yasal engel bulunmadığı, bu nedenle, ticari sırlar gizlenerek soruşturma raporunun davacıya verilmesinde gerek işin özü ve gerekse yukarıda açıklanan yasal mevzuat açısından bir engel bulunmadığı ve davacının meşru ve aktüel menfaatinin bulunduğu görüldüğünden dava konusu soruşturma raporunu inceleme talebinin reddedilmesine ilişkin Rekabet Kurulu kararında hukuka uyarlık bulunmamaktadır ..."

değerlendirmesine yer verilmiştir.

- **Danıştay 13. Dairesi'nin 24.3.2016 günlü 2011/2700 Esas, 2016/825 Karar Sayılı Kararı:**

Soruşturma tamamlandıktan sonra varlığı ve ihlale katılımı fark edilen, ekonomik bütünlükteki diğer teşebbüse de ihlalden ötürü ceza verilmesi hukuka uygundur.

Rekabet Kurulu'nun 06.08.2010 tarih ve 10-53/1057-391 sayılı kararının iptali istemiyle açılan dava, Danıştay 13. Dairesi tarafından reddedildi.

Mahkeme ret kararında;

"... İriyil-Aktif Otomotiv Servis Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin de aralarında bulunduğu 5 bayinin satış, hizmetleri ile satış sonrası hizmetlerini farklı tüzel kişilikler altında sunduğunun soruşturmanın tamamlanmasının ardından tespit edildiği, bu çerçevede İriyil-Aktif Otomotiv Servis Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin satış sonrası bakım onarım ve yedek parça satışı hizmetlerini sunduğu, söz konusu teşebbüs ile aynı ekonomik bütünlük içerisinde bulunan Aktif-İriyil Otomotiv İnşaat Turizm Tic. ve San. Ltd. Şti.'nin ise Peugeot markalı yeni araçların satışını gerçekleştirdiğinin anlaşıldığı, bu tespitlerin ardından Aktif-İriyil Otomotiv İnşaat Turizm Tic. ve San. Ltd. Şti.'nin de aralarında bulunduğu 5 tüzel kişilik hakkında yeni bir soruşturma açıldığı ve ... idari para cezası verildiği, ilk soruşturmanın satış, sonrası bakım onarım ve yedek parça satışı ile yeni araçların satışını kapsadığı, soruşturma sonucunda söz konusu hizmetlerin tümünü tek bir tüzel kişilik altında sunan 3S bayii niteliğindeki teşebbüslere %1 oranında idari para cezası verildiği, bu çerçevede satış ve satış sonrası hizmetleri aynı ekonomik bütünlük içerisinde bulunan farklı tüzel kişilikler vasıtasıyla sunan teşebbüslere de %1 oranında para cezası verilmesinin uygun olduğu, başka bir deyişle İriyil-Aktif Otomotiv Servis Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti. sadece satış sonrası hizmetlerini sunan 2S bayii niteliğinde olsa da, araç satış hizmetlerini sunan Aktif-İriyil Otomotiv İnşaat Turizm Tic. ve San. Ltd. Şti. ile aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer alması nedeniyle her iki tüzel kişiğe de %1 oranında idari para cezası verilmesinin gerekli olduğu ..."

değerlendirmesine yer vermiştir.

○ **Ankara 12. İdare Mahkemesi'nin 30.3.2016 günlü 2015/939 Esas, 2016/1101 Karar Sayılı Kararı:**

Rekabet Kurumu'nun TFF ile Digitürk arasında imzalanan 21.05.2012 tarihli sözleşmeyi 4054 sayılı Kanun kapsamında incelemeye yetkili olmadığı iddiasıyla, 04.11.2014 tarih ve 14-43/804-361 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılan dava, Ankara 12. İdare Mahkemesi tarafından reddedildi.

Mahkemenin ret kararında;

"... TFF'nin mal ve hizmet piyasalarında faaliyet göstermemiş olsa da bu piyasaları etkileyen teşebbüs niteliğinde olduğu hususu göz önünde bulundurulduğunda 4054 sayılı Kanununun 2. Maddesi uyarınca Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) ile Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon A.Ş. (Digitürk) arasında 21.05.2012 tarihinde imzalanan 2015-2016 ve 2016-2017 Futbol Sezonu Yayın Hakları Sözleşmesinin; özellikle ödemeli televizyon yayıncılığı ve dijital platform işletmeciliği pazarları açısından futbol yayın haklarına sahip olmak yayıncıya çok önemli bir avantaj sağladığı, haklara sahip olmamak

ise pazarda faaliyet göstermeyi veya piyasaya yeni giriş yapmayı oldukça zor hale getirdiği hususları birlikte değerlendirildiğinde, rekabet hukuku açısından bir pazarda münhasırlık yetkisi veren bir hakkın devrini içerdiği, söz konusu hakkın ödemeli televizyon yayıncılığı ve dijital platform hizmetleri pazarları için çok büyük ekonomik değer ve önem taşıması sebebiyle, rekabeti sınırlayıcı nitelik arz edebileceği ve Türkiye Futbol Federasyonu'nun merkezi pazarlama faaliyeti esnasındaki eylemleri bakımından 4054 sayılı Kanun hükümlerine tabi olduğundan ve anılan sözleşmenin 4054 sayılı Kanununun 4. maddesi çerçevesinde incelenebileceğinden, tesis edilen dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır ...”

değerlendirmesine yer verilmiştir.

- **Ankara 1. İdare Mahkemesi'nin 03.06.2016 günlü 2015/1261 Esas, 2016/2035 Karar Sayılı Kararı:**

Muafiyet şartlarının tamamı incelenip gerekçelendirilmelidir

Rekabet Kurulu'nun 04.11.2014.tarih ve 14-43/804-361 sayılı kararının iptali istemiyle açılan dava, Ankara 1. İdare Mahkemesi tarafından kabul edildi.

Mahkeme iptal kararında,

“4054 sayılı Kanununun 4.maddesinin uygulanmasından muaf tutulabilmek için 5.maddedenin 1. fıkrasında tamamının varlığı aranan şartların TFF ile Digitürk arasında imzalanan süre uzatım sözleşmesi açısından gerçekleşip gerçekleşmediği hususu değerlendirilip irdelenmeksizin yalnızca Digitürk'ün sahip olduğu Paket A yayın haklarının, özellikle canlı maç yayın haklarının, kısmen veya bir bütün olarak (alıcının tercihleri saklı kalmak kaydı ile) rakip teşebbüs(ler)e ve alternatif teknoloji ile yayın yapan teşebbüslere makul piyasa koşullarında alt lisanslama yoluyla devredilmesi ve paylaşılması koşulunun sağlanması yeterli görülmesi suretiyle 4054 sayılı Kanununun 5; maddesi uyarınca bireysel muafiyet tanınmasına ilişkin dava konusu Kurul kararında hukuka uyarlık görülmediği...”

değerlendirmesine yer vermiştir.

○ **Kartellerin Cezalandırılması ve Cezaların Bozucu Etkileri**

(Cartel Punishment and the Distortive Effects of Fines)

Yayımcı: Journal of Competition Law and Economics

Yazarlar: Emilie Dargaud, Andrea Mantovani ve Carlo Reggiani

Kartellerle mücadele, Rekabet Otoritelerinin temel önceliklerinde biri olsa da mücadelede izlenecek yollar, özellikle caydırıcılık konusunda büyük farklılıklar gösterebilmektedir. Avrupa Birliği gibi ekonomik birlik içinde bile ülkeden ülkeye değişebilen cezalar, firmaların karları dışında, kartelin neden olduğu zarar üzerinden de hesaplanabilmektedir. Analiz zarar bazlı cezayı, kartelleşmeye yönelik gizli anlaşma sonrası üretimde meydana gelen azalış ile rekabetçi ortamdaki üretimi karşılaştırarak hesaplamaktadır.

Makalede, gizli anlaşma ve işbirliklerini bozmaya yönelik cezaların ekonomik etkileri üzerine odaklanılmıştır. Bu amaçla kartel karına bağlı cezalarla karteli bozucu cezalar mukayese edilmiştir. Kar ve zarar bazlı cezaların etkileri, cezanın oranı ile yakından ilgilidir. Kar bazlı ceza aracı, düşük ceza oranlarında daha etkilidir. Bununla beraber firmalar, yeterince sabırlı olduklarında, uygulama başında firmaların karları üzerinden kesilen cezaların caydırıcılığı ortadan kalkabilir. Böyle bir durumda, zarar bazlı ceza, tüketici artışı ve sosyal refah üzerinde negatif bir etkiye yol açan kartel anlaşmasının bozulması üzerinde daha etkin sonuçlar doğurmaktadır.

Çalışmada iki cezanın ekonomik etkileri ile uygulama başındaki potansiyel caydırıcılık ve uygulama sunucundaki ortaya çıkabilecek tüketici rantı arasındaki mübadeleye (trade-off) da değinilmiştir. Nitekim Rekabet Otoritelerinin uygulamada sıklıkla görülen bir durum olan dış kaynaklı para cezası üst sınırları ile karşı karşıya kalması halinde, böyle bir mübadelenin özellikle önemli olduğunu gösterilmiştir.

Erişim:

<http://jcle.oxfordjournals.org/content/12/2/375>

○ **Rekabetin Yüksek Erişim Ücretleri ve Fiyat Farklılaştırması
Yoluyla Engellenmesi**

*(Foreclosing Competition Through High Access Charges and Price
Discrimination)*

Yayımcı: The Journal of Industrial Economics

Yazarlar: Angel L. LOPEZ ve Patrick REY

Makale, telekomünikasyon sektöründe yerleşik ve piyasaya yeni giren firmaların (operatörlerin) oluşturduğu iki asimetrik ağ arasındaki rekabeti incelemektedir. Doğrusal olmayan tarifelerde rekabet eden operatörler, şebeke içi ve dışı aramalar için farklı fiyat talep edebilmektedirler. Asimetrik ağın faal olabilmesi için, hem yerleşik hem de yeni operatörün piyasadaki pay alması gerekmektedir. Buna karşın yüksek erişim maliyetleri, bir yandan yerleşik operatörün piyasadaki hakimiyetini güçlendirirken diğer yandan da söz konusu operatörün karlılığını arttırır. Karlılığının artmasında yerleşik firmanın monopol gücünden yararlanarak piyasayı girişi engellemesi de etkili olmaktadır. Maksimum kara ürün farklılaştırmasının derecesi, değişim maliyetlerinin büyüklüğü ve ağ etkisine bağlı olarak ulaşılabilir. Özellikle, değişim maliyetleri çok düşük, ürünler fazla farklılaştırılmamış ve ağ etkisi yeterince büyükse, hakim durumda olmak karlıdır.

Engelleme stratejileri, ancak piyasaya girişler tam olarak engellendiğinde karlı olmaktadır. Engellemeyi sağlayan anahtar unsur, çalışmada şebeke içi ve dışı aramalarda uygulanan fiyat farklılaştırması olarak gösterilmiştir. Fiyat farklılaştırması olmadan yerleşik firmanın yüksek erişim ücretleriyle rekabeti sınırlandırması karlı değildir. Makalede tartışılan bir konuda refah etkisidir. Erişim ücretlerinin yükselmesi, şebeke dışı aralamaların değerini düşürür. Söz konusu negatif etkinin yol açtığı zararı dominant operatör, piyasa payını artırarak telafi edebilir.

Erişim:

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/joie.12115/epdf>

www.rekabet.gov.tr

Üniversiteler Mahallesi 1597. Cadde No:9 Bilkent Çankaya 06800 / ANKARA

Tel: (0312) 291 44 44

Faks: (0312) 266 79 20

Rekabet Bülteni'ndeki tüm fikir ve görüşler sadece yazarına ait olup, Rekabet Kurumu'nun resmi görüşünü yansıtmaz. Rekabet Kurumu, Rekabet Bülteni'nin içeriği ile ilgili olarak hiçbir hukuksal sorumluluk taşımaz ve kabul etmez.

The information and views set out in the Competition Bulletin belong to the writer and do not reflect the official position of the Turkish Competition Authority. The Authority, neither bears nor accepts any legal liability in regard to the Competition Bulletin.